

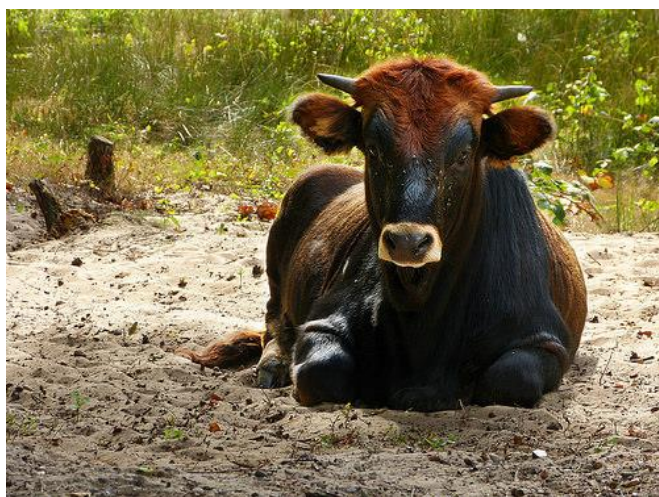
April staat op de kalender. Het voorjaar is begonnen! Hoog tijd om er op uit te trekken en te genieten van een heerlijke lentewandeling. De routebouwers van OLAT zijn de omgeving van Herpen gaan verkennen en hebben er een afwisselende route uitgezet: bos- en agrarisch gebied én voor de langere afstanden bovendien een mooi gedeelte van de Maashorst, het grootste natuurgebied van Noord-Brabant. Dat nodigt uit! Kom je meewandelen?

De start is in Herpen, een dorp gelegen tussen Oss en Nijmegen. In het gezellige café Thekes is de koffie al vroeg bruin. Na het inschrijven en/of scannen krijgen we de routebeschrijving en kunnen we van start gaan.

Alle afstanden lopen gezamenlijk in westelijke richting Herpen uit. Via de Berghemseweg komen we op het viaduct over de A50. Een smal paadje leidt ons naar beneden. Al snel zijn we in het buitengebied. Herperduin nadert. Onder deze naam is het bosgebied waar we naar toe lopen, bekend. Maar feitelijk gaan we naar de Herpse bossen. Herperduin is de naam van een camping, maar deze benaming misstaat zeker niet voor dit mooie gebied met ... duinen! De gemeente Oss, eigenaar van het bosgebied, wil het een meer natuurlijk karakter geven. Daarvoor wordt het naaldbos geleidelijk omgevormd naar een gemengd bos met loof- en naaldbomen. Het bos is in de afgelopen jaren gedund. Andere bomen en planten krijgen hierdoor de kans om zich te ontwikkelen en dat is al goed te zien!

We komen langs een waterplas bij de zandafgraving de Kriekesput en passeren daarna de fraai gelegen camping Herperduin. De huisjes liggen tegen heuvelruggetjes. Het landschap is hier gevarieerd! Even een klimmetje en dan staan we op de top van een duin en kunnen we genieten van het uitzicht. Naar boven klauteren, betekent dat we ook weer lekker naar beneden kunnen lopen. We komen over een stukje zandverstuiving. Direct hierna passeren we het Klompven, een recreatieplas ontstaan door zandwinning voor aanleg van de A50. Hier is de eerste splitsing. De wandelaars die gekozen hebben voor de 10 en 15 km buigen af. Na enkele fraaie bospaden sluiten zij weer aan op de hoofdroute.

De overige wandelaars volgen nu mooie paadjes over een heidegebied en komen bij een volgend ven: het Ganzenvan. In dit stukje van de Herpse bossen zijn de ingrepen die gedaan zijn om nog meer variatie in het gebied te krijgen, duidelijk te zien. Er zijn gedeelten vrijgemaakt van bomen en struiken om de heide en de daarop levende diersoorten terug te laten komen.

Ondertussen zijn we al meerdere malen door klaphekjes gekomen. De hekken zijn bedoeld om de Exmoorpony's of Taurossen in het gebied te houden. De dieren begrazen het gebied, zodat de heide niet dicht gaat groeien. De mooie Tauros-runderen zijn afstammelingen van het uitgestorven oeros. Bijzonder zijn de tekeningen op de kop van het vriendelijke dier.

De Exmoorpony, een van de bekendere wilde pony's, is het oudste ponyras uit Engeland. Het blijft bijzonder om deze grote grazers tijdens een wandeling tegen te komen en hopelijk treffen we dit vandaag!

Ondertussen hebben we de heide verruild voor de bossen en lopen we verder over brede bospaden, waar we kunnen genieten van het ontluikende lentegroen.

Als we aan de bosrand komen, verraadt een zacht gebrom dat we bij de koffiepost komen. En ja, aan de Rijsvenseweg staan de OLAT-vrijwilligers ons op te wachten met lekkere koffie of thee. Heerlijk, zo'n pauzemomentje. Even de benen strekken, een praatje maken en dan weer op pad.

De wandelaars op de 20 km buigen direct na de wagenrust af. Zij steken de A50 over en komen in het gebiedje De Mun, gelegen aan de uiterste Noordrand van de Maashorst. Het mooie boerenlandpad Het Hoge Mun wacht er op om ontdekt te worden! In vroegere jaren lieten de boeren in dit gebied hun schapen grazen op de hooggelegen heide, het lagere en toen drassige gebied werd gebruikt als weidegrond voor de koeien. Ook werd er turf gestoken. Pas bij de laatste ruilverkaveling in 1989 was de wateroverlast ten einde en is het gebied voornamelijk landbouwgebied geworden. Langs de randen van de weilanden staan in het voorjaar volop koekoeksbloemen. Misschien bloeien ze al en kunnen we genieten van de bloemenpracht. Iets verderop steken zij de Rijksweg Oss - Schaijk over. Deze weg is vorig jaar geheel vernieuwd. Let eens op de bijzondere manier waarop de vangrails

weggewerkt is! De weg is veiliger geworden, maar dit is helaas wel ten nadele van de wandelaars gegaan. Waar vroeger oversteekplaatsen waren, moet je nu een stuk verder lopen. Een dilemma voor onze routebouwers Ad Ketelaars en Theo van Boxmeer. Maar een caférust in de route is toch ook belangrijk, evenals een stuk van het mooie natuurgebied de Maashorst. Dit zeker voor de route van de 20 km, waarop dikwijls de meeste wandelaars lopen. Zij hebben hier voor gekozen, maar daardoor is de 20 km-route wel wat langer geworden dan gebruikelijk. Maar daar staat tegenover dat het lopen binnen de Maashorst een prachtige natuurbeleving is!

Spoedig na de oversteek lopen we in de bossen van dit fraaie, uitgestrekte natuurgebied. De naam Maashorst heeft betrekking op het feit dat de Maas hier ongeveer 125.000 jaar geleden stroomde. Door geologische processen is de loop van de Maas verschoven. Maar de rivier heeft ontelbare stenen en kiezels achtergelaten. Let er maar eens op.

De lopers op de 20 km komen op de Munse en Schaijkse heide. Verderop, vlak voor de plassen van Hofmans, ontmoeten zij de wandelaars die op de langere afstanden lopen. Maar dit duurt nog even. De lopers op de 30 en 40 km gaan eerst naar de caférust. Deze is bij Restaurant Clemens, voorheen 't Putje. Toen de routebouwers er aanklopten bij het uitzetten van de route, waren de enthousiaste eigenaars volop aan het verbouwen. Begin april openen ze en op 14 april zijn we van harte welkom. Tegenover het restaurant ligt een oude waterput, het bekende Willibrordusputje. Volgens overlevering zou de heilige Willibrord de plek bezocht hebben, waar de put later naar vernoemd werd. De oorspronkelijke plaats van de put lag zo'n 12 meter zuidelijker van de huidige plek en bij de put zou ooit een kapel gestaan hebben. De waterput, die er nu staat, stamt uit 1925. Overigens, de eigenaren hebben voor een nieuwe naam gekozen, die toch verband houdt met de historie. Willibrordus heette Clemens Willibrord.

Na de pauze vervolgen we de route over een stukje industrieterrein. Dit lijkt een niet zo voor de hand liggende keuze, maar het maakt het mogelijk om een uniek plekje uit de regio in de route op te nemen: het Vorstengraf van Oss en enkele paalgraven.

Dit gebied met grafheuvels en urnenvelden stamt uit de Bronstijd en de vroege IJzertijd. Het Vorstengraf waar we langs lopen, is de grootste grafheuvel van Nederland. Het graf is ontdekt in 1933. Een van de belangrijkste vondsten uit het graf is het kromgesmeed ijzeren zwaard, versierd met goud. Het zwaard is een van de oudste ijzeren voorwerpen, ooit in Nederland gevonden. Het wordt nu tentoongesteld in het Museum voor Oudheden in Leiden.

Een tunnel leidt ons onder de A59 door en we komen in het mooie bosgebied Zevenbergen. Een volgende tunnel leidt ons dan echt de Maashorst in. In de tunnel vallen de grote boomstronken op. Deze liggen er om het kleine wild beschutting te bieden, zodat ook zij veilig aan de andere kant van de snelweg kunnen komen. Al snel treffen we de exclusieve wagenrust voor de langere afstanden. We wandelen hier over het voormalige mobilisatiecomplex. Dit is nu teruggegeven aan de natuur. Er stonden ooit 38 gebouwen op het terrein, waarvan drie gebouwen bewaard zijn gebleven. Staatsbosbeheer heeft hier een regiokantoor. Verder zijn er zijn enkele overkappingen, een aantal ploffwallen en deurstootblokken behouden.

Een volgende splitsing, de wandelaars die voor de 30 km gekozen hebben, buigen af. Ze lopen over een fraai bospad en komen wat verder op de route van de 40 km. De wandelaars die voor deze afstand gekozen hebben, maken een mooie extra lus door de bossen van de Maashorst. De bomen in dit gebied zijn typerend voor de arme zandgronden: inlandse zomer- en wintereiken en berken zie je

hier veel, naast struiken als lijsterbes, Amerikaanse vogelpest, hazelaar en braam. Beuken zie je maar af en toe: de grond is te droog en te arm voor deze boomsoort.

Bij de samenkomst met de 30 km komen we op een mooi stuk heide. Iets verderop sluit de 20 km aan. We wandelen nu door het al eerdergenoemde plassengebied van Hofmans. De oplettende wandelaars zien hier een "broedend" hert in de boom zitten!

We gaan op weg naar de caférust. Ook deze rust is in een nieuw onderkomen, de Boshut van camping Hartje Groen. Voorheen was dit camping Holenberg, waar we vaker van een caférust genoten. De nieuwe eigenaren hebben een reuze gezellig horecapand gebouwd. Wat een leuk plekje!

Na de rust lopen we verder door de bossen richting Rijksweg. Via een verharde doorsteek komen we aan de andere zijde van de A50. Daar volgen we een mooie zandwal langs Herperduin. Spoedig volgt de samenkomst met de 10 en 15 km-route en zijn alle routes samen. Verderop gaan we opnieuw de A50 over. Dan zien we de witte tentdoeken opduiken, we komen bij de soeppost. De OLAT-vrijwilligers zijn druk in de weer om ons van een lekker lentesoepje te voorzien.

Na dit welkome pauzemomentje stappen we weer aan. We zijn nu in een ander landschapstype, open agrarisch land. Leuk die variatie! We lopen door de weilanden, langs een brede waterloop. Verderop belanden we ineens op een oude Maasdijk, dat verwacht je niet. Maar deze dijk was in vroegere jaren

hard nodig om Herpen te beschermen tegen het Maaswater. In vroegere jaren overstromde de Maas met grote regelmaat. De dijken hielden het niet altijd en zo stroomde het Maaswater met kracht het achterland in. Er ontstonden diepe poelen, die vanwege hun vorm *wiel* genoemd werden. Daar het dempen te kostbaar was, werd een nieuwe dijk om het wiel gelegd, waardoor mooie slingerende dijkjes ontstonden. Zo ook in het gebiedje waar we nu lopen, mooi! We lopen om het Lindewiel heen. Dit wiel is ongeveer 350 geleden ontstaan bij een van de doorbraken van de Erfdijk.

Dan volgt een laatste splitsing. De lopers op de 10, 20 en 30 km gaan via een leuk stukje van Herpen terug naar de finish. De lopers op de 15 en 40 km krijgen als kers op de taart een extra lus langs een bijzonder watergebied, de Putwielen en de Hamelspoel. Ooit was dit een oude bedding van de Maas, nu is het een onderdeel van de Hertogswetering. Het is een langgerekt water, waar watervogels zich thuis voelen en waar we een fraaie oevervegetatie treffen.

We komen op een pad langs het water. Het is hier fantastisch mooi wandelen!! Maar dan, het kan niet uitblijven, zien we de bebouwde kom van Herpen. Er volgt nog een afwisselend stukje langs de volkstuintjes, door klaphekjes en over wandelpaden. Dan, na enkele woonstraten staan we weer bij Thekes en weten we dat we aan het einde zijn van een zeer afwisselende wandeldag.

Een woord van dank aan de routebouwers voor deze fantastische route en aan alle andere vrijwilligers, die deze mooie dag mogelijk maken.

Meer dan voldaan melden we ons af!

-Myriam van den Berg-